

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА

**СУЧАСНЕ УПРАВЛІННЯ
ОРГАНІЗАЦІЯМИ: КОНЦЕПЦІЇ,
ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ,
МОДЕЛІ ІННОВАЦІЙНОГО
РОЗВИТКУ**

Збірник тез доповідей
III Міжнародної науково-практичної конференції

(20 листопада 2023 року, м. Харків, Україна)

Електронний ресурс

Харків – 2023

УДК 33+657(063)
С 91

*Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ МОН України
(№ 606 від 22 грудня 2022 року)*

*Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 22 від 11 грудня 2023 року)*

Редакційна колегія:

д-р. екон. наук, проф. Б. В. Самородов (головний редактор);
к.філос.н., доц. А.А. Чхеайло
к-т. екон. наук, доц. Н. Л. Морозова;
д-р. екон. наук, проф. А. П. Грінько;
д-р. екон. наук, доц. П.Л. Гринько;
к-т. екон. наук, доц. Ж. І. Торяник

Адреса редколегії:
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4

С 91 Сучасне управління організаціями: концепції, цифрові трансформації, моделі інноваційного розвитку : збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції (Україна, м. Харків, 20 листопада 2023 року) [Електронний ресурс]. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. – 1 ел. опт. диск (CD-ROM). – Систем. вимоги: Процесор Pentium-класа; ОС Windows 7/10 ; дисковод CD-ROM ; Acrobat Reader 10. - 611 с.

ISBN 978-966-285-713-9

У збірнику представлені тези доповідей учасників III Міжнародної науково-практичної конференції на загальну тему «Сучасне управління організаціями: концепції, цифрові трансформації, моделі інноваційного розвитку». Для науковців, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів. Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст і оформлення матеріалів несуть автори. Усі права застережено. Посилання на матеріали обов'язкові.

УДК 33+657(063)

URI: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18197>

ISBN 978-966-285-713-9

© Харківський національний
університет імені В. Н. Каразіна, 2023

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
V. N. KARAZIN KHARKIV NATIONAL UNIVERSITY

**MODERN MANAGEMENT
OF ORGANIZATIONS: CONCEPTS,
DIGITAL TRANSFORMATIONS AND
INNOVATIVE DEVELOPMENT
MODELS**

Collection of abstracts
III International Scientific and Practical Conference

(November 20, 2023, м. Kharkiv, Ukraine)

Electronic resource

Kharkiv – 2023

UDC 33 + 657 (063)

*Registration certificate UkrINTEI
(№ 606 December 22, 2022)*

*Approved for posting on the Internet by the decision of the Academic Council
in V. N. Karazin Kharkiv National University
(protocol № 22 of December 2023)*

Editorial board:

Dr. of Econ Sciences, Prof. B. V. Samorodov (editor in chief);
PhD of Philosophical Sciences, Assoc. Professor A.A. Chkheailo
PhD in Econ. Sciences, Assoc. Prof. N. L. Morozova;
Dr. of Econ. Sciences, Prof. A. P. Grinko;
Dr. of Econ. Sciences, Assoc. Prof. P. L. Grynko;
PhD in Econ. Sciences, Assoc. Prof. Zh. I. Torianyk.

Editorial board address:
61022, Kharkiv, Svobody Square, 4

Modern management of organizations: concepts, digital transformations and innovative development models : a collection of abstracts of the III International Scientific and Practical Conference (Ukraine, Kharkiv, November 20, 2023). – Kharkiv : V.N. Karazin Kharkiv National University, 2023. – electron. resource. – 1 el. disk (CD-ROM). – Systems. requirements: Pentium-class processor; OC Windows 7/10; CD-ROM drive; Acrobat Reader 10. – 611 p.

ISBN 978-966-285-713-9

The collection presents abstracts of the participants of the III International Research and Practice Conference on the general topic «The current state, problems and prospects of business, financial, credit and accounting systems development».

For scientists, post-graduate students and students of higher educational institutions. Materials are submitted in the author's edition. The authors are responsible for the content and design of the materials.

All rights reserved. References to materials are required.

UDC 33 + 657 (063)

URI: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18197>

ISBN 978-966-285-713-9

© V. N. Karazin Kharkiv National
University, 2023

*Мігай Н.Б.,
к.е.н., доцент
кафедри економіки, обліку та підприємництва;
Богданова І.О.,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова*

МЕТОДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах ринкової економіки підприємство є самостійним господарюючим суб'єктом, основною ланкою економіки та може створюватися для здійснення різних видів діяльності. Від ефективності його діяльності залежить економічний, соціальний, інноваційний розвиток країни. Підвищення ефективності господарської діяльності є не тільки одним з економічних важелів управління виробництвом, але і поширюється на системи корпоративного управління, контролю, аналізу, формування економічної безпеки тощо.

Висококонкурентне середовище функціонування господарюючих суб'єктів висуває на перший план питання оцінки ефективності їх господарської діяльності та зумовлює підвищений інтерес до нього серед керівників підприємств та науковців. Проблемам оцінки та підвищення ефективності господарської діяльності підприємств присвячені праці закордонних та вітчизняних вчених, серед яких П. Друкер, К. Макконелл, Б. Мільнер, Д. Парменстер, В. Петі, П. Самуельсон, П. Хейне, Б. Фелпс, О. Пісковець, Т. Гринько, В. Васюта, В. Кузьомко, О. Шацька та багато інших.

Як економічна категорія ефективність діяльності підприємства відображає відповідність фактичного результату бажаному, тобто, це рівень досягнення цілей організації та її здатність до життєдіяльності в конкурентному середовищі [1].

За визначенням Н. Богацької [2] ефективність господарської діяльності підприємства характеризує найвищу результативність роботи конкретного підприємства за наявних у ньому умов господарювання, які призводять до стійкої позиції на ринку підприємства та підвищення рівня його конкурентоспроможності й рентабельності. О. Шляга та М. Гальцев зазначають, що ефективність господарської діяльності має багатоаспектний характер і відображає співвідношення фактичного результату і очікуваного [3].

Оцінка ефективності господарської діяльності підприємства має базуватись на ряді принципів, які являють собою загальні правила і в залежності від мети оцінки, за певних обставин можуть бути скориговані:

- системності – основою оцінки є розгляд всіх явищ та процесів, що вивчаються як єдиної системи;
- комплексності – оцінка ефективності має враховувати всі сторони господарської діяльності підприємства на засадах взаємозв'язку ат взаємозалежності;
- достовірності – для оцінки ефективності господарської діяльності мають використовуватися реальні дані, що відповідають дійсності;
- оперативності – оцінка ефективності має забезпечувати мінімальний часовий інтервал від вивчення явищ та процесів до надходження інформації про них до системи управління;
- систематичності – оцінка ефективності господарської діяльності має здійснюватися на постійній та регулярній основі, мати логічну послідовність та відповідати визначеним формам.

На даний час науковцями-теоретиками та практиками сформовано багато методів оцінки ефективності господарської діяльності підприємства, проте все ж не має єдиного всезагального підходу. Це пов'язано із необхідністю забезпечення відповідності критеріїв оцінки і системи показників відповідно до особливостей конкретного суб'єкта господарювання. Надалі розглянемо найбільш відомі методи.

Традиційний метод, заснований на моделі Дюпона «Рентабельність капіталу» і передбачає оцінку за двома групами показників: перший рівень – узагальнюючі показники, які характеризують загальну ефективність господарської діяльності через порівняння результатів діяльності і витрат ресурсів (рентабельність активів, рентабельність продажів, рентабельність власного капіталу тощо); другий рівень - показники, які оцінюють ефективність використання окремих видів ресурсів підприємства (фінансової стійкості, ділової активності, ліквідності, платоспроможності, ефективності використання кадрового потенціалу та інші) [4].

Оцінка ефективності господарської діяльності основана на *концепції Perfomence Meneqment* (управління результатами) передбачає використання збалансованої системи індикаторів Balanced Scorecard (BSC) [5]. BSC об'єднує різні фінансові та нефінансові показники за такими напрямками: фінансовий – оцінюється ефективність діяльності підприємства в контексті віддачі інвестованого капіталу; внутрішньої операційної ефективності бізнес-процесів; ринкової ефективності - оцінюється корисність продуктів підприємства для споживачів; інноваційності – оцінка можливостей підприємства генерувати та впроваджувати інновації. Це дає змогу комплексно оцінити ефективність діяльності підприємства та його вартість.

Математичні методи характеризуються широким застосуванням методів нелінійної динаміки, узагальнених функцій тощо.

Система вимірів Б. Фелпса, в основі якої розрахунок бізнес-показників, що оцінюють поточну вартість підприємства і включають як фінансові, так і

нефінансові показники (вартість реалізованих товарів, задоволеність споживачів, час виробничого циклу, показники якості) та бізнес-показників, що оцінюють майбутню вартість: формують позиції підприємства (стратегія, частка ринку, рівень інвестицій, патенти тощо) і визначають потенційні можливості підприємства (якість менеджменту, виконання стратегії, розуміння тенденцій поведінки споживачів, корпоративна культура, інновації тощо).

Концепція Value Based Management (VBM), яка передбачає вибір ключового показника, що дозволяє оцінити ефективність всього процесу створення вартості та розвиток напрямків, які збільшують вартість підприємства. Основана на розрахунку показників результатів діяльності, що засновані на даних бухгалтерського обліку (чистий прибуток, операційний прибуток, економічна додана вартість, ринкова додана вартість); показники результатів діяльності, засновані на грошових потоках (грошова додана вартість, акціонерна додана вартість, грошова рентабельність інвестицій); показники результатів діяльності, засновані на ринкових оцінках (загальна акціонерна віддача, загальна віддача бізнесу).

Таким чином, дослідження існуючих методів оцінки ефективності господарської діяльності підприємства показало, що кожен з них має певні обмеження у використанні, свої переваги і недоліки. Тому при виборі методу оцінки необхідно звертати увагу на специфіку діяльності підприємства та мету здійснення оцінки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Пилипенко С.М. Теоретичні засади оцінки ефективності діяльності підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 10. С. 452-456.
2. Богацька Н.М. Аналіз ефективності господарсько-фінансової діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. №10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9411>
3. Шляга О. В., Гальцев М. В. Шляхи підвищення ефективності роботи підприємства. *Економічний вісник*. 2016. URL: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_7_066.pdf
4. Кузьомко В.М., Онищенко І.В. Стратегія підвищення ефективності господарської діяльності підприємства на різних стадіях його життєвого циклу. *Економіка і суспільство*. 2016. № 5. -С.170-174.
5. Гарафонов О.І., Василюк Н. Концептуальні підходи до процесу управління ефективністю діяльності бізнес-організацій. *ECONOMIC SYNERGY*. вип. 3(5), 2022. С. 27-37.

Електронне наукове видання
комбінованого використання
Можна використовувати в локальному та мережному режимах

СУЧАСНЕ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЯМИ: КОНЦЕПЦІЇ, ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ, МОДЕЛІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Збірник тез доповідей
III Міжнародної науково-практичної конференції

(20 листопада 2023 року, м. Харків, Україна)

Матеріали подаються в авторській редакції

Формат 60×84/8. Гарнітура Таймс.
Обл.-вид. арк 46 Умовн. друк. арк. 36,7

Системні вимоги:
Процесор Pentium-класа; ОС Windows 7/10;
дисковод CD-ROM; Acrobat Reader 10.
Об'єм даних 5,6 Мб. Замовлення № 217/23.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
м. Харків, 61022, майдан Свободи, 4
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009 р.